

Ohlédnutí za činností pracovní skupiny MPSV k LGBTI+ klientele v sociálních službách

Pracovní skupina vznikla na základě požadavků z praxe. Je součástí projektu „Rozvoj systému sociálních služeb“ a zabývá se doposud opomíjenou skupinou LGBTI+ klientů a klientek v sociálních službách. Po ukončení působnosti pracovní skupiny v prosinci 2022 budou na stránkách projektu všem zájemcům a zájemkyním k dispozici materiály podporující kulturně kompetentní a inkluzivní práci s LGBTI+ lidmi.

VÝZKUM

Zástupci a zástupkyně poskytovatelů sociálních služeb, LGBTI+ organizací, výzkumnice a výzkumníci z univerzit vytvořili v rámci projektu několik různých materiálů. Nejdříve provedli výzkum a zmapovali postoje sociálních služeb k práci s LGBTI+ klientelou. Shrnující zpráva z tohoto šetření je uvedena pod odkazem v oddílu Výstupy klíčové aktivity 7 na webu projektu <http://rssh.mpsv.cz/projekt/vystupy-a-dokumenty/>.

BROŽURA

Dalším materiálem je brožura Sociální služba přátelská k LGBTI+ lidem, která je určena především zaměstnankyním a zaměstnancům v sociálních službách a dalších pomáhajících profesích, dále studentkám a studentům oboru sociální práce i širší veřejnosti. Vznik této brožury byl inspirován zahraniční praxí. Jejím cílem pak je osvětlit, proč je v prostředí sociálních služeb důležitá znalost specifík života LGBTI+ lidí a ukázat, jak může vypadat sociální služba, která je k těmto lidem přátelská – co má při poskytování služeb zohledňovat, splňovat a především to, jaké benefity může respektující přístup (nejen) LGBTI+ klientům a klientkám přinášet. Brožura dále objasňuje, jak naopak neznalost těchto specifík a neporozumění životnímu kontextu LGBTI+ lidí může vést k byť nechtěnému ale nevhodnému zacházení či diskriminaci. Popisuje také důvody, proč

jsou LGBTI+ lidé v sociálních službách často „neviditelní“. Brožura se opírá o životní příběhy skutečných lidí – z řad klientely i veřejnosti, aktuální vědecké poznatky a výsledky výzkumů z českého prostředí. Druhá, praktičtější část brožury obsahuje šest oblastí (Jednání se zájemkyněmi a zájemci o službu; Bezpečí a jistota klientů a klientek; Úprava materiálů a užívaného jazyka; Adekvátní úprava prostor; Propojení s LGBTI+ komunitou; Podpora LGBTI+ zaměstnankyň a zaměstnanců). Její součástí jsou i tzv. kritéria férové a inkluzivní sociální služby. S jejich pomocí si mohou služby provést analýzu, jak inkluzivní vůči LGBTI+ lidem jsou, a zmapovat možnosti, jak případně dále své kulturní kompetence v této oblasti zvyšovat.

KRITÉRIA FÉROVÉ A INKLUZIVNÍ ORGANIZACE

Kritéria a jejich zavádění byly pilotně ověřeny v praxi šesti vybraných sociálních služeb. Služby byly do pilotáže vybrány tak, aby byly co nejrozličnější jak z hlediska typu a formy, tak cílové skupiny. Různorodost byla také v míře zkušenosti práce s LGBTI+ klienty a klientkami, nicméně již před pilotáží všechny služby již určitou část kritérií naplňovaly v rámci běžného provozu. Samotná pilotáž trvala necelý rok. V rámci transformace během pilotáže se službám nejlépe podařilo implementovat kritéria z okruhu „Propojení s LGBTI+ komunitou“ a vytvoření podpůrného prostředí

pro klienty a klientky při coming outu. Naopak největší výzvou pro služby byla transformace dokumentace a materiálů služby tak, aby byl jazyk respektující a inkluzivní, a to zejména z toho důvodu, že se jedná o časově velmi náročný úkol. Všechny služby však vyjádřily u veskrze všech kritérií chuť postupně je implementovat, pouze v delším časovém horizontu. Zástupkyně dvou z těchto organizací se staly členkami pracovní skupiny v poslední fázi vytváření metodiky pro transformaci do LGBTI+ přátelské služby.

METODIKA

V současné době vzniká poslední z materiálů pracovní skupiny, který navazuje na její předchozí aktivity a zároveň reflektuje poznatky získané z pilotáže. Jedná se o metodiku, která má být jakýmsi „návodem“ pro sociální služby. Bude podpůrným materiálem, o který se služby mohou opřít při zavádění kulturně kompetentní a respektující práce do každodenní praxe. Jednotlivá (pilotáží ověřená) kritéria zde budou popsána podrobněji a budou zde uvedeny typy, jak a v jaké míře je naplňovat.

Všechny tyto výstupy najdete po ukončení projektu na jeho výše uvedených webových stránkách.

LGBTI+ - zkratka zastřešující osoby nevětšinouvé sexuální orientace nebo genderové identity, přičemž L = lesby, G = gayové, B = bisexuální osoby a T = transgender osoby, I = intersex osoby, znaménko + reprezentuje další možné identity

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

